

UNIUNEA NAȚIONALĂ A JUDECĂTORILOR DIN ROMÂNIA

Oradea , str. Parcul Traian nr. 10, cod postal 410033, RO23059414, Banca ATE Bank- Sucursala Oradea
IBAN RO72MIND015000028404RO01, www.unjr.ro, e-mail: office@unjro.ro

11 mai 2015

Către Consiliul Superior al Magistraturii,

Stimate domnule președinte, stimați membri

Uniunea Națională a Judecătorilor din România, asociație profesională a judecătorilor, al cărei scop principal este apărarea independenței justiției, își exprimă profunda îngrijorarea față de recente declarații publice, potrivit cărora în rândul magistraților ar exista ofițeri acoperiți ai serviciilor secrete, precum și că instanțele de judecată au devenit „câmp tactic” al serviciilor de informații, apreciind că aceste declarații subminează atât independența justiției și încrederea cetățenilor în actul de justiție cât și încrederea reciprocă între judecători.

Cerem, de aceea, Consiliul Superior al Magistraturii ca, în exercitarea rolului constituțional ce îi revine, de garant al independenței justiției:

1. Să solicite - în acord cu dispozițiile art. 7 din Legea nr. 303/2004, republicată și modificată - Consiliului Suprem de Apărare al Țării să procedeze la verificarea respectării interdicției judecătorilor și procurorilor de a nu fi/a nu fi fost lucrători operativi, inclusiv acoperiți, informatori sau colaboratori ai serviciilor de informații, iar rezultatul să fie făcut public, pentru restabilirea încrederii în justiție;

2. Să ceară de urgență clarificări publice Serviciului Român de Informații, care trebuie să explice corpului de magistrați și societății următoarele:

a. ce înseamnă concret “câmp tactic”, când vine vorba de justiție, și care sunt mijloacele prin care serviciul operează în acest “câmp tactic”,

b. care este cadrul legal ce permite acestui serviciu să își mențină “interesul/atenția până la soluționarea definitivă a fiecărei cauze”, în ce constă în mod efectiv acest „interes”, care sunt limitele sale, de ce garanții este însoțit și ce control se exercită asupra sa?

În fapt, fostul președinte al României și, implicit, fostul președinte al Consiliului Suprem de Apărare a Țării, a afirmat în public și în mod neechivoc că: „O altă problemă e legată de foștii ofițeri acoperiți printre magistrați. Până în 2004, serviciile au considerat, ca de altfel și acești magistrați, că pot să încalce Constituția din 1991. Destui dintre ei au fost, sunt unii dintre ei. Ei, acești oameni, de teamă să nu se afle că au încălcat Constituția din 1991, sunt șantajabili. Știți care e motivul pentru care am cerut să se scoată cele 3 milioane de dosare ale fostei Securități? Pentru că ele erau folosite de unii din S.R.I. să șantajeze. Ei, cei care au fost acoperiți funcționează în continuare. (...)”. Aceste afirmații au fost reluate în mod repetat în spațiul public.

Declarațiile celui care a fost șef al Consiliului Suprem de Apărare a Țării sunt zguduitoare, deoarece afirmă că până în 2004 se știe că au existat persoane în rândul magistraților care au încălcat legea sistematic, fiind incompatibili. Același fost șef al Consiliului Suprem de Apărare a Țării afirmă că după 2004 a cerut serviciilor să îi retragă pe cei acoperiți din justiție, însa nu știe dacă acest lucru s-a întâmplat.

O astfel de informație, esențială pentru buna funcționare a justiției, nu a fost verificată timp de zece ani, iar de tot atâția ani nimeni nu știe dacă acești ofițeri au fost retrași din magistratură sau nu.

Chiar dacă afirmația este făcută acum, de către o persoană care avea ea însăși obligația de a dispune efectuarea acestor verificări, din calitatea de președinte al Consiliului Suprem de Apărare a Țării, și, deci, obiectivitatea sa ar putea fi pusă la îndoială, efectele nu sunt mai puțin grave.

Prin folosirea acestei vulnerabilități, speculată repetat în spațiul public, se formează un nou tip de presiune pe justiție, la fel de gravă. Suspiciunea creată în acest mod afectează negativ munca fiecărui magistrat, în special a celor chemați să judece în prezent dosare de un interes deosebit pentru opinia publică, deoarece se inoculează acesteia ideea că acești magistrați nu ar fi independenți.

Gravitatea declarațiilor repetate privind existența ofițerilor acoperiți din justiție este escaladată de afirmația directorului Direcției Juridice a Serviciului Român de Informații care, într-un interviu recent, declară că instanța de judecată a devenit „câmp tactic” de operațiuni al serviciilor de informații. În același interviu, acesta afirmă că “în prezent ne menținem interesul/atenția până la soluționarea definitivă a fiecărei cauze” din instanță.

Înțelegând importanța misiunii pe care Serviciul Român de Informații o are în prezervarea securității naționale, conturate de Legea 51/1991 privind siguranța națională a României, trebuie să subliniem că orice depășire a acestui cadru legal nu face decât să vulnerabilizeze atât sistemul judiciar, cât și însuși serviciul de informații. Orice suspiciuni și orice ambiguitate subminează rolul pe care cele două instituții fundamentale trebuie să îl joace în protejarea drepturilor fundamentale, pe de-o parte, și garantarea securității naționale, pe de altă parte. Aceste obiective nu pot fi îndeplinite fără încrederea cetățenilor în profesionalismul și buna credință a celor două părți.

Sala de judecată este locul în care fiecare persoană vine să își caute dreptatea în mod public și transparent, locul unde Statul și cetățenii săi sunt deopotrivă apărați și egali în fața legii. Acest spațiu nu trebuie și nu poate fi transformat în „câmp tactic” de operațiuni al unui serviciu secret a cărui activitate este, prin natura sa, lipsită de transparență. Orice intervenții, orice presiuni, directe sau indirecte, publice sau obscure, mai mult chiar, orice suspiciune privind posibilitatea unor astfel de influențe sau acțiuni lipsite de transparență distrug acest echilibru și lasă fără suport ideea de justiție independentă și proces echitabil.

Nu putem să nu subliniem, în acest context, importanța pe care a dat-o Curtea Europeană a Drepturilor Omului aparenței în raport cu garanțiile de independență și imparțialitate, garanții indisolubil legate de dreptul la un proces echitabil. Or, astfel de declarații, venite din partea unor persoane care dețin sau au deținut un rol important în arhitectura instituțională a statutului, pot, în mod indiscutabil, crea aparența unei lipse de imparțialitate din partea magistraților.

Declarațiile menționate ridică o îndoială întemeiată asupra independenței întregului sistem judiciar, iar neîncrederea creată poate fi înlăturată numai prin verificarea temeinică și reală a declarațiilor date anual de magistrați cum că nu sunt și nu au fost ofițeri acoperiți, cu consecința înlăturării din magistratură a celor ce au încălcat această obligație.

Consiliul Superior al Magistraturii, având în vedere calitatea sa de garant al independenței justiției, are competența să ceară Consiliului Suprem de Apărare a Țării să facă aceste verificări. În fond, Consiliul Superior al Magistraturii ar trebui să fie prima instituție interesată în a verifica dacă prevederile legale vizând statutul magistraților sunt respectate, pentru a garanta astfel independența actului de justiție.

Cu toate acestea, deși legea este în vigoare de peste zece ani, iar magistrații dau anual declarații pe proprie răspundere în sensul că nu sunt lucrători operativi, inclusiv acoperiți, informatori sau colaboratori ai serviciilor de informații, nici până în prezent o astfel de verificare nu a fost făcută.

În aceste condiții, nu doar că legea rămâne aplicată strict formal, dar consecințele acestei inacțiuni afectează întreg sistemul judiciar, prin erodarea încrederii cetățeanului într-un act de justiție independent și imparțial care îl afectează în mod direct.

Fiecare cetățean are dreptul să știe, atunci când se adresează justiției, dacă o face în fața unui judecător cu adevărat independent, sau, dimpotrivă, în fața unei persoane ce servește interesele altor instituții ale statului.

Funcția de magistrat este esențialmente incompatibilă cu cea de colaborator cu serviciile secrete, indiferent de forma pe care aceasta o îmbracă. Punctul 10 din *Magna Carta a Judecătorilor*, adoptată de Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni, prevede în mod explicit că „în exercitarea atribuției de a soluționa cauze, judecătorul nu poate primi nici un fel de ordin sau instrucțiune, nici să fie supus vreunei presiuni ierarhice și este ținut să respecte doar legea.”

Exercitarea funcției fără părtinire, așa cum o impune jurământul depus la intrarea în profesie, exclude orice posibilitate de control din afara sistemului asupra judecătorului. Pericolul este mai mare atunci când influențele ar veni din zona serviciilor secrete, inaccesibile publicului și, deci, fără mijloace de control la dispoziția părților din proces sau a societății civile. Această vulnerabilitate a fost precis identificată de legiuitor, care a simțit nevoia unei reglementări tranșante sub forma unei incompatibilități absolute între cele două calități.

Interdicția cu valoare constituțională de a fi, în același timp, atât magistrat cât și ofițer de informații, activ sau în rezervă, are rolul atât de a garanta efectivitatea separației puterilor în stat, cât și faptul că judecătorul chemat să soluționeze o cauză este supus numai legii. Respectarea Constituției și a garanțiilor sale stă mai presus de orice alt interes într-o democrație, iar orice suspiciune rezonabilă privind încălcarea lor trebuie abordată cu seriozitate și investigată prompt de autoritățile competente.

În condițiile însă în care declarațiile date anual de judecători nu fac obiectului unor verificări reale, aplicarea legii rămâne una pur formală, iar scopul ei nu este atins.

O reacție promptă și categorică din partea Consiliului Superior al Magistraturii în privința acestor chestiuni este imperativă pentru a oferi cetățenilor certitudinea că magistrații respectă legea și sunt independenți, iar actul de justiție nu este viciat de nici o influență externă.

Reiterăm, de aceea, solicitarea către Consiliul Superior al Magistraturii ca, în baza atribuțiilor legale ce îi revin, să acționeze de îndată în vederea demarării demersurilor necesare verificării tuturor magistraților și sancționării cu încetarea mandatului a celor care au încălcat această interdicție. De asemenea Consiliul Superior al Magistraturii trebuie să solicite Serviciului Român de Informații să explice public în baza cărui cadru legal consideră instanțele “câmp tactic” și își mențin “interesul/atenția până la soluționarea definitivă a fiecărei cauze”.

Demersul acesta este imperativ pentru ca toți cetățenii să aibă garanția că au parte de un proces just și echitabil, iar soluția pronunțată se bazează pe probe temeinice și cu respectarea principiului egalității de arme, dată de un judecător imparțial și ferit de orice presiuni, care acționează numai potrivit legii și propriei sale conștiințe libere.

Cu stimă,

Judecător Natalia Roman

Președintele Uniunii Naționale a Judecătorilor din România

LUMEA JUSTITIEI.RO